

Okänd hjälte

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Hazels pappa har varit med och ritat ett jaktplan som ska skydda Storbritannien om kriget kommer. Men piloterna vill ha fler kulsprutor om det ska kunna användas i krig. På kvällarna hjälper Hazel sin pappa med uträkningar, men det är svårt. I Tyskland har nazisterna tagit makten och andra världskriget närmar sig ...

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV 4–6)
- Sammanfattning av texter. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV 4–6)
- Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. (SV 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt och ställa frågor. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

FÖRE LÄSNINGEN

Innan ni läser boken är det bra att ta reda på vad eleverna redan vet om andra världskriget. Använd er av ett VÖL-diagram för att få information om elevernas förkunskaper och vilka frågor de vill söka svar på.

V Vad vet du om andra världskriget?	Ö Vad önskar du veta?	L Vad har du lärt dig?
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

PAPPERSKORGEN

Detta är en läsförståelseövning där du ställer frågor om texten och eleverna samlar poäng genom att träffa papperskorgen med sin notislapp.

Ni behöver en bunt med notislappar och en papperskorg. Förbered frågor om innehållet i boken. Exempel:

Var föddes Hazel?

I London

Vad jobbar hennes pappa med?

Han ritat jaktplan.

Vad är det svårt att lösa med jaktplanen?

Det behövs åtta kulsprutor i stället för fyra.

Vem har tagit makt i Tyskland?

Adolf Hitler och nazisterna.

Vad brukar Hazel hjälpa sin pappa med om kvällarna?

Att göra uträkningar på hur man kan ha fler kulsprutor på planet.

1. Dela in eleverna i par. Dela ut några notislappar till varje par.
2. Ställ en fråga till eleverna. Eleverna diskuterar svaret i par.
3. De skriver ner sitt svar på en notislapp.
4. Gå gemensamt igenom vad varje grupp har skrivit. De par som har skrivit rätt får skicka fram en från paret med lappen och ställa sig på ett led vid utpekad plats, cirka 3 meter från papperskorgen.
5. Alla i ledet skrynklar ihop sin notislapp. Därefter ska en i taget försöka träffa papperskorgen. De som lyckas få i sin notislapp får ett poäng.
6. När alla har kastat lappen skriver ni upp poängen på tavlan eller så har varje par koll på sina egna poäng.
7. Därefter ställer ni nästa fråga och eleverna skriver ner sitt svar.

BINGO MED BEGREPP FRÅN BOKEN

1. Förbered genom att skriva frågor till boken.
2. Dela in eleverna i par.
3. Låt eleverna dela in ett papper i nio rutor, som en bingobricka.
4. Skriv ord på tavlan (ska vara svaren på dina frågor), cirka 12 ord.
Eleverna börjar med att skriva ord från tavlan i de tomma rutorna.
5. Använd en webbsida med ett digitalt snurrhjul där du har skrivit frågor som är kopplade till orden.
6. Snurra det digitala hjulet och läs frågan där det stannar. Om de har svaret på sin bricka lägger de en markör på det.
7. Det par som först har tre i rad ropar "bingo".
8. Detta går att göra flera gånger. Byt bingobricka och/eller par.

FRÅGA, FRÅGA, BYT!

Fråga, fråga byt! är en kooperativ övning. Låt eleverna skriva var sin fråga med koppling till boken. Frågorna kan handla specifikt om innehållet eller mer om vad man tyckte om boken. När alla har skrivit en fråga läggs lapparna i en burk. Sedan drar alla elever var sin lapp. Uppgiften blir sedan att mingla runt i klassrummet. När man träffar en annan elev som är ledig är det dags att använda sin fråga. Båda eleverna ställer sina frågor och ger svar. Sedan byter man frågor med varandra. Efter det minglar man vidare tills man träffar någon ny och upprepar övningen. Här får eleverna en chans att träna på att ställa egna frågor och svara på andras frågor, repetera innehållet av boken samt uttrycka sina tankar.

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför slår Hazels hjärta lite extra hårt?
Hon är på en hemlig flygplats utanför London.
2. Vad är det för plan som testas på flygplatsen?
Det är ett jaktplan som ska skydda Storbritannien om kriget kommer.
3. Vad visar Hazels pappa för vaken?
Han visar sitt passerkort.
4. Vad har Hazels pappa för del i planet?
Han är en av dem som har varit med och ritat planet.
5. Vad händer när motorn startar?
Det slår ut flammor ur avgasrören.
6. Varför måste de hålla för öronen?
Det dånar från motorn och propellern.
7. Varför säger pappa att det är världens bästa plan?
Det flyger snabbt, gör konst och svänger i luften.
8. Vad är det som måste åtgärdas för att jaktplanet ska kunna användas i krig?
Det behöver fler kulsprutor.
9. Hur många skott kan planet skjuta i minuten?
Det kan skjuta fler än tusen skott i minuten.
10. Hur lång tid har man på sig att skjuta ner fiendens plan?
Man har två sekunder på sig.
11. Varför kör de inom fabriken?
Pappa måste hämta en ritning.
12. Vad berättar pappa om Adolf Hitler?
Han säger att han är galen och rustar med vapen för krig.
13. Vad ligger på pappas skrivbord?
Det ligger högar med papper, ritningar och uträkningar.

Kapitel 2

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

14. Vad har Hazel för skoluniform?
Hon har en blå kjol, vit skjorta och en randig slips.
15. Vem är Hazels bästa vän?
Det är Ann som går i hennes klass.
16. Men varför känner Hazel sig utanför?
Det har börjat en som heter Diana i klassen, som är med Ann hela tiden.
17. Hur är Paul Jones klädd?
Han är klädd i en grå sliten kostym.
18. Varför tycker Hazel det är svårt att stava?
Alla bokstäverna blandar sig.
19. Varför fnissar vissa när Hazel får sitt prov?
Hon har tolv fel och känner sig sämre än sämst.
20. Varför låtsas Jones inte se Hazel när hon är den enda som kan svaret på ekvationen?
Han säger att det inte är lönt eftersom det bara blir fel.
21. Varför blir Jones röd i ansiktet av ilska?
Hazel har skrivit en ekvation på tavlan som han inte kan lösa.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten.
Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

22. Varför har Hazel ont i magen av oro?
Hon tänker på om det ska bli krig.
23. Varför tror du att Ann och Diana ler och gör tummen upp till Hazel?
För att Hazel har hämnats på Jones och visat alla att hon inte är dum i huvudet.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

24. Varför tror du att Hazel har en skoluniform?
Eget svar.
25. Vad tycker du om skoluniform?
Eget svar.

Kapitel 3

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

26. Var jobbar Dianas pappa?
Han jobbar extra på en biograf.
27. Vilken film ska Diana, Ann och Hazel se?
De ska se Helan och Halvan.
28. Var ligger bion?
Den är vid Baker Street.
29. Varför blir Hazels pappa sur när hon ska gå på bio?
Han vill att hon ska vara hemma och hjälpa honom att räkna.
30. Vad visas på nyheterna innan filmen?
De får se Adolf Hitler hålla tal.
31. Vad har soldaterna runt armen?
De har ett hakkors, nazisternas symbol.
32. Vad är det som plötsligt tjuver på väg till tunnelbanan?
Ett flyglarm tjuver.
33. Vad gör de när de hör flyglarmet?
De springer till tunnelbanan för att söka skydd.
34. Vad säger mannen i tunnelbanan?
Att det är första måndagen i månaden och då testar man flyglarmet och tränar på att ta skydd.
35. Vad gör Hazel när hon kommer hem?
Hon sätter sig bredvid pappa och hjälper honom med uträkningar.

Kapitel 4

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

36. Vem väcker Hazel på morgonen?
Mamma väcker henne på morgonen.
37. Hur länge satt Hazel och hennes pappa uppe på natten i går?
De satt uppe till klockan 02.00.

38. Vad är det för larm som tjuiter på skolan?
Det är ett gaslarm som tjuiter.
39. Vad delar Mr Jones ut i källaren?
En väska med en gasmask av gummi.
40. Vad ska de göra på Mr Jones order?
Dra maskerna över huvudet.
41. Vad gör Hazel när de har matte?
Hon räknar på ekvationen som hon och pappa inte kunde lösa på natten.
42. Var är Hazels föräldrar när hon kommer hem från skolan?
Pappa är på kontoret och mamma är i fabriken där hon syr kläder.
43. Hur är pappa när han kommer hem från kontoret?
Han är trött och har mörka ringar under ögonen.
44. Varför börjar pappa att gråta?
För att Hazel skriker att hon har klarat ekvationen.
45. På vilket sätt kan Hazel ha räddat deras land och tusentals människor?
Eftersom hon har löst ekvationen kan jaktplanet ha fler kulsprutor.
46. Vad föreslår Hazel att planet ska heta?
Hon föreslår att det kan heta Spitfire.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten.
Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

47. Varför föreslår Hazel att planet ska heta Spitfire?
För jaktplanet kan spotta ut många kulor mot fienderna.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

48. Varför tror du att de ska träna på multiplikationstabellerna när de har gasmaskerna på sig?
Eget svar.

Kapitel 5

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

49. Varför behövs det byggas flera tusen exemplar av jaktplanet?
För nu är det krig i Europa.
50. Vilka länder har den tyska armén intagit?
De har intagit Danmark, Norge och Polen.
51. Varför regnar bomberna över London varje natt?
För att nazisterna vill inta landet.
52. Vem är Winston Churchill?
Det är Storbritanniens premiärminister.
53. Vad säger Winston Churchill?
Han säger att läget är allvarligt men att vi måste kämpa vidare.
54. Varför tackar Winston Churchill piloterna?
De är så få men de räddar alla i landet.
55. Var tar Hazels familj skydd när gaslarmet går?
De tar skydd under trappan.
56. Varför räknar de till hundra när de sitter under trappan?
För att hålla tankarna borta från allt hemskt.
57. Vad ser Hazel och pappa när de står på en kulle?
De ser Spitfires som anfaller tyskarnas bombplan.

Historiespanarna

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

58. Hur gammal var Hazel när hon hjälpte sin pappa att räkna ut en ekvation?
Hon var 13 år.
59. Vad är RAF förkortning för?
Det står för Royal Air Force.
60. När pågick slaget om Storbritannien?
Det pågick under sommaren och hösten 1940.

61. Varför hade de brittiska piloterna varit chanslösa om inte Hazel och hennes pappa hade hjälpt till med uträkningarna?
Då hade de bara haft fyra kulsprutor att skjuta med.
62. Vad utbildade Hazel sig till?
Hon utbildade sig till barnläkare, psykiatriker och forskare.
63. Hur gammal var Hazel när hon dog?
Hon var 90 år.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

64. Under hur många år varade andra världskriget?
Det varade i sex år.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

65. På vilket sätt tror du att dyslexi försvårar skolarbetet?
Eget svar.
66. Varför tror du att man har sparat köksbordet där Hazel gjorde uträkningen?
Eget svar.

TIDSLINJEN

Sätt händelserna i rätt ordning på tidslinjen. Skriv siffror i rutorna.

Början

Slutet

3

5

6

1

2

4

1. Hennes familj tar skydd under trappan.
2. Hazel lyckas lösa ekvationen så att det kan finnas åtta kulsprutor på planet.
3. Hazel följer med pappa till en hemlig flygplats utanför London.
4. Hazel och pappa står på en kulle och tittar på alla Spitfires.
5. I skolan blir Mr Jones röd i ansiktet av ilska.
6. Hazel går på bio med Diana och Ann.